

TINFO

Vi kräver
mer av
Sverige

Tidning för förtroendevalda i IF Metall
1/2026

- 02 Nu startar valarbetet
för en politik för oss
arbetare
- 04 Uppdraget: ny i
förbundsstyrelsen,
men rutinerad i facket
- 05 Kameror på jobbet
en intresseavvägning
- 10 Tommy får organiseringen
att rulla på bilverkstäderna
- 13 Utan rättshjälpen hade
Göran fått noll i ersättning
- 14 Här vill männen ta sin
del av ansvaret för
jämställdheten

**”Jag var inte lat
– jag fungerade
bara annorlunda”**

IFMETALL

– Vi behöver en regering som prioriterar vanliga löntagare i stället för sänkta skatter för de rikaste, menar Magdalena Andersson.

Nu startar

valarbetet för en politik för oss arbetare

Det är vi arbetare som får Sverige att fungera och då måste också den förda politiken fungera för oss. Nu inleder vi årets valrörelse – där vi kräver mer av Sverige!

En kall januaridag i Stockholm genomfördes IF Metalls valupptakt inför det stundande valet den 13 september, och vårt budskap är tydligt: *Hårt arbete ska löna sig – därför kräver vi mer av Sverige.* Det är inte rimligt att fler än hälften av alla arbetare har gått sjuka till jobbet på grund av karensavdraget eller att en maskinoperatör som är hemma sjuk vid två tillfällen,

under en månad, förlorar 2 916 kronor med två karensavdrag. Inte heller är det rimligt att hela varannan industriarbetare inte tror sig orka jobba ända fram till pensionsåldern.

Avskaffat karensavdrag och en rejäl pension

Det är därför vi både kräver att det orättvisa karensavdraget

Vi kräver mer av Sverige

Nu får det vara nog. Det är dags för en politik som bryr sig om hur IF Metalls medlemmar har det, och som uppskattar alla insatser industriarbetare gör för vårt land. Bygger bilar, kokar stål, utviner mineraler – sådant som får hjulen att rulla och Sverige att funka.

Efter snart fyra år med en högerregering – som sitter i knät på Sverigedemokraterna – är det tydligt att deras politik inte gynnar IF Metalls medlemmar. Valfärden har blivit sämre och orättvisorna har blivit större. Och investeringarna i industrin, alltså i nya industrijobb, har saktat av.

Därför ställer IF Metall tre skarpa valkrav:

- Karensavdraget ska bort
- En rejäl pension
- Fler industrijobb i Sverige

För den som går till jobbet varje dag, ofta på obekväma tider och helger, har rätt att ställa krav. Och den dag vi råkar illa ut, kanske blir sjuka eller arbetslösa, ska vi veta att vi har ett samhälle där vi ställer upp för varandra.

Vi kräver mer av Sverige, helt enkelt.

Marie Nilsson, förbundsordförande

avskaffas samt en rejäl pension, där den som arbetat ett långt och hårt arbetsliv också får en pension värd namnet.

Vi behöver fler industrijobb – inte färre

Under de senaste åren har Sverige tillhört de länder i EU som har haft svagast tillväxt och över 100 000 fler är arbetslösa sedan den nuvarande högerregeringen tillträdde. Vi behöver fler industrijobb. Men trots att intresset för gröna industrijobb är rekordstort så väljer regeringen att skära ned klimatstödet till industrin med 80 procent. Vi kräver satsningar för fler industrijobb.

Det behövs en ny regering – och en ny politik

Socialdemokraternas partiledare Magdalena Andersson var en av de som gästade valupptakten och hennes budskap var tydligt:

– Vi behöver en regering som prioriterar vanliga löntagare i stället för sänkta skatter för de rikaste, för det är vanligt folks tur nu, säger hon.

Hon var också tydlig med att en regering ledd av henne kommer att avskaffa det orättvisa karensavdraget en gång för alla samt se till att höja pensionerna, särskilt för arbetare som börjat jobba tidigt.

TEXT: daniel.carlstedt@ifmetall.se

FOTO: Stefan Jerrevång

Läs mer om våra valkrav på ifmetall.se/val.

På rosta.panagonsomvet.se kan du hitta IF Metallmedlemmar som ställer upp i valet om du vill rösta på någon som vet och som har egen erfarenhet av hur viktigt det är att vi har ett samhälle där vi ställer upp för varandra när vi blir sjuka, arbetslösa eller råkar illa ut.

VI KRÄVER
MER AV
SVERIGE

RÖSTA
PÅ NÅGON
SOM VET

UPPDRAGET

- Förbundsstyrelseledamot
IF Metall

Foto: Stefan Jerrevång

Ny i förbundsstyrelsen, men rutinerad i facket

Efter en förhandling fick hon göra om en städskrubb i produktionen till en klubbexpedition närmare medlemmarna. Nu får IF Metalls förbundsstyrelse ta del av nya ledamoten Linda Fribergs kreativitet.

Efter åtta år på Habia Cable ville Linda Friberg vara med och påverka, och 2007 blev hon därför invald i klubbstyrelsen. Därefter har det rullat på med uppdrag i avdelningen – sedan 2021 är hon ordförande för IF Metall Uppland – och under fyra avtalsrörelser har hon suttit med i förhandlingsdelegationen för Teknikavtalet.

– Det är intressant och lärorikt. Man lär sig något nytt hela tiden. Det är häftigt med den fackliga banan.

Nu ska Linda Friberg ta ansvar i förbundsstyrelsen och vill använda den erfarenhet hon byggt upp.

– Jag kommer från en liten arbetsplats jämfört med många andra i förbundsstyrelsen. Det ger lite olika perspektiv på saker, tror hon.

Tänker ständigt på organisering

Ett viktigt uppdrag för förbundsstyrelsen framöver blir att jobba med de prioriterade mål som kongressen satte 2025, att teckna kollektivavtal och att öka organisationsgraden. Att bli fler medlemmar är något Linda ständigt tänker på.

– Jag tar varje chans att värva en medlem. Det kan vara när jag står och snackar med någon bredvid plan under en fotbollsträning. Det har blivit som en livsstil.

Hon påminner också om hur viktigt det är att ställa frågan.

– Ställer vi bara frågan blir de flesta medlemmar. Kanske inte första gången, men efter några samtal. Mitt mål är att ingen ska vilja stå utanför. Vi ska förklara så bra att alla förstår poängen med facket.

Något som driver hennes engagemang är rättvisefrågor, som att man ska ha en trygg a-kassa och rätten att vara sjuk tills man blir frisk.

– Jag får höra ibland att jag är naiv, men jag tror gott om människor. Alla vill vara med och bidra, men vi dömer ofta andra för lätt.

Så mycket fritidsaktiviteter hinner inte Linda med, men hon har också ett uppdrag i kommunfullmäktige.

– Det fackliga hör ihop med politiken, konstaterar hon.

TEXT: daniel.k.hermansson@ifmetall.se

Kameror på jobbet en intresseavvägning

Kameraövervakning på jobbet kan vara bra vid vissa tillfällen, men det finns gränser och det menar IF Metall att en bilverkstad nu har passerat.

Volvo Car Retail ville sätta upp övervakningskameror på verkstaden i Enköping. Under MBL-förhandlingen höll IF Metall med om att vissa av dem vore bra, men tyckte att företaget gick för långt när de började övervaka mekanikernas arbete inne i verkstaden. Nu har frågan hamnat i Arbetsdomstolen.

Vad gäller då när man hamnar i en tvist om kameraövervakning?

– I första hand ska man se vad GDPR säger, menar IF Metalls förbundsjurist Ellinor Gudmundsson.

Måste finnas laglig grund

En inspelning innebär nämligen en behandling av personuppgifter, och då måste det finnas en laglig grund. I detta fall menar företaget att man har ett berättigat intresse att motverka hot och våld från kunder, och även stölder, medan

facket menar att de anställdas rätt till integritet väger tyngre. De incidenter som varit har helt enkelt varit för få för att motivera en så omfattande övervakning.

– Man bör alltid överväga ett mindre ingripande sätt, som exempelvis larmknappar eller att undvika ensamarbete. Man kan också fotografera bilarna innan och efter för att kunna bevisa för kunder att skador inte orsakats av mekanikerna, tycker Ellinor Gudmundsson.

Att övervaka anställda i realtid är generellt sett inte tillåtet, men det finns emellertid tillfällen då Ellinor Gudmundsson påminner om att kameraövervakning kan vara motiverat.

– Det kan vara en väldigt farlig process som man behöver övervaka så att ingen skadar sig eller fastnar någonstans.

TEXT:
daniel.k.hermansson@ifmetall.se

Foto: Annika Trippel-Lund

Ellinor Gudmundsson, IF Metalls förbundsjurist.

Kom ihåg:

- Arbetsgivaren måste förhandla innan man sätter upp kameror. De måste då kunna redogöra för syftet.
- Om företaget går vidare utan vårt samtycke kan ni påkalla en tvisteförhandling med krav på skadestånd för brott mot GDPR, men det viktigaste är såklart att övervakningen upphör.

Integritetsskyddsmyndigheten har en vägledning vid kameraövervakning av anställda. Följ QR-koden för att ta del av den.

En annan bild av strejken

Den historiska strejken på Tesla har dokumenterats på många olika sätt. Nu kommer konstituerade kommunalarbetsgivarer kunna ta del av en ny målning, skapad av en Kommunalare.

Anders Alm är ordförande för sektion Uppsala Service-Teknik på Kommunal och en duktig målare.

Den som tar sig till Liljevalchs vårsalong kommer kunna se Anders Alms strejkvaktstavla bland bidragen.

Under den långa strejken på Tesla har IF Metalls avdelningar fått fin uppbackning av andra fackförbund. I Uppsala har till exempel Kommunal ställt upp och stöttat med strejkvakter. En av dessa är Anders Alm, ordförande för sektion Uppsala Service-Teknik. Han är också en duktig målare och har målat flera tavlor med miljöer från strejken.

– De blir som minnesbilder över hur det var att stå de olika årstiderna, berättar han.

Att måla fackliga motiv är inget nytt för Anders. En målning gjorde han under en Kommunalstrejk i Svenska kyrkan, där han avbildade sin avdelningsordförande.

– Hon såg ut som en uppenbarelse framför kyrkan, säger han.

Samhällsengagerande målning

I januari ska en av hans senare målningar transporteras till Djurgården i Stockholm. I den har han

avbildat två strejkvakter utanför verkstaden och målningen har nu antagits till Liljevalchs klassiska vårsalong som öppnar i februari.

– Det känns hedrande. Det är intressant att en målning som är samhällsengagerande har tagits med, och det känns kul att lyfta en av våra yrkesgrupper.

Självklarhet att ställa upp

Under de många strejkpassen har Anders uppskattat att träffa fackligt aktiva från andra förbund, och som Kommunalare känns det naturligt att ställa upp för andra medlemmar än hans egna.

– Det är självklart att stå upp för våra värderingar och ideal. Det här är en viktig sak att vara delaktig i.

Vårsalongen öppnar den 13 februari. Läs mer på liljevalchs.se.

TEXT:

daniel.k.hermansson@ifmetall.se

FOTO: Fredrik Sandin Carlson

"Jag var inte lat – jag fungerade bara annorlunda"

När Sewi Kadr fick sin adhd-diagnos vid 29 års ålder föll mycket på plats. År av utmattning, självkritik och känslan av att aldrig riktigt räcka till fick en förklaring.

– Det var som att få ett kvitto på att jag inte var dum eller dålig.

Jag hade bara kämpat i ett system som inte var anpassat för hur jag fungerar.

Exempel på arbetsanpassningar

- Tydliga instruktioner – gärna skriftliga.
- Hjälp att prioritera vid tidspress.
- Möjlighet att arbeta ostört.
- Anpassning av ljud, ljus eller intryck.
- Korta avstämningar i stället för långa möten.

Det här är Sewi Kadr

Yrke: Teamleader/gruppleddare inom medicinsk produktion.

Arbetsplats: Cepheid, i Solna utanför Stockholm. Företaget gör maskiner och tester till läkemedelsindustrin.

Ålder: 32 år.

Fackliga uppdrag: Jättemånga. Bland annat vice ordförande på klubben och jämställdhetsansvarig på IF Metall-avdelningen i Stockholm. Var även ombud på IF Metalls kongress förra året.

I dag vill Sewi Kadr använda sina erfarenheter för att öka förståelsen för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF, i arbetslivet. En fråga som IF Metall nu satsar särskilt på, med nytt utbildningsmaterial riktat till förtroendevalda och ombudsmän.

Att maskera sina svårigheter

Många personer med NPF lär sig tidigt att maskera sina svårigheter. Att anpassa sig, bita ihop och försöka fungera som alla andra.

– Ju svårare du har för vissa saker, desto mer måste du maskera det. Och det tär enormt mycket på en. Man förtrycker stora delar av sig själv, säger Sewi.

För Sewi var arbetslivet länge en kamp.

– Det fanns ett före och ett efter min adhd-diagnos. Innan diagnosen var det som att jag behövde

uppfinna hjulet varje dag. Andra kunde gå på autopilot, men jag behövde starta om hela systemet varje morgon. Efter diagnosen förändrades livet verkligen. Jag orkade engagera mig fackligt, ta ansvar och bli teamledare. Livskvaliteten är något helt annat i dag.

Var konstant utmattad

Uppgifter som inte kändes meningsfulla eller engagerande gjorde att hjärnan stängde ner helt. Samtidigt tolkades det ofta som bristande vilja.

– Man får panik. Man tänker att chefen tror att man är lat eller inte gör sitt bästa. Och så bestraffar man sig själv ännu hårdare.

Efter arbetsveckorna var Sewi ofta så slut att flera dagar krävdes för återhämtning. Ändå visste hon inte varför.

– Det kan liknas vid att alla ska jogga tre kilometer i spåret och be-

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

- NPF är biologiskt grundade funktionsnedsättningar. NPF omfattar bland annat adhd, autism och dyslexi och handlar om hur hjärnan bearbetar information, reglerar uppmärksamhet, energi och känslor. Funktionsnedsättningarna är ofta osynliga, men för många med NPF märks diagnosen tydligt i arbetslivet.
- NPF handlar inte om intelligens, vilja eller uppförelse. Svårigheter uppstår inte för att personen "inte försöker", utan för att hjärnan bearbetar information, krav och intryck på ett visst sätt.

Enligt Riksförbundet Attention beräknas 10–20 procent av befolkningen ha någon form av NPF.

Nytt material: NPF på arbetsplatsen – En facklig fråga

IF Metall har tagit fram ett nytt utbildningsmaterial. Materialet riktar sig till ombudsmän och förtroendevalda och innehåller:

- Grundkunskap om NPF.
- Praktiska exempel från arbetslivet.
- Info om lagstöd och kollektivavtal kopplat till NPF.
- Fackliga verktyg vid bristande anpassning.

Ladda ner materialet här:

- ifmetall.se/npf
- IF Metalls webbshop (artikelnummer AA-570)

Arbetsanpassningar det viktigaste verktyget

- Bristande anpassningar kan leda till stress, ohälsa och otrygghet i arbetslivet. När krav, tempo och struktur inte matchar individens förutsättningar ökar risken för långvarig stress och psykisk ohälsa.
- Arbetsanpassning är ofta viktigare än rehabilitering. Tydlighet, förutsägbarhet, rätt stöd och rimliga krav kan förebygga ohälsa, ofta innan sjukskrivning blir aktuell.

döms på utförandet men främst att man kommit i mål. För mig blir den sträckan sex eller kanske ibland nio kilometer lång.

Små anpassningar gör stor skillnad

I dag vet Sewi vad som krävs för att arbetsdagen ska fungera. Och det handlar sällan om stora, dyra lösningar.

– Det viktigaste för mig är tydlighet. Att någon kan hjälpa mig att prioritera: vad är viktigast just nu?

I produktionen gjorde en enkel anpassning enorm skillnad: musik.

– Jag köpte en stor högtalare och spelar musik under passen. Det gjorde nästan mer skillnad än medicinen ibland. Fokus ökade, tiden gick snabbare och jag orkade jobba. Men hade jag haft kunskap om anpassningar tidigare hade jag sluppit mycket lidande.

Det viktigaste för mig är tydlighet. Att någon kan hjälpa mig att prioritera: vad är viktigast just nu?

Listor är ett annat avgörande verktyg.

– Struktur, struktur, struktur.

Hitta ditt verktyg.

Sewi betonar att det viktigaste stödet inte alltid är formella åtgärder, utan människor.

– Arbetskamrater och chefer som lyssnar, som vågar hjälpa till att reda ut saker och som backar en när man själv inte orkar.

TEXT: patrik.englund@ifmetall.se

FOTO: Anna Jarhäll

Yrket som bilmekaniker är undervärderat anser Tommy Bergström:

– Bilden av att den som inte vill plugga blir mekaniker är helt fel. Det är extremt tekniskt. Det är mer teknik i en modern bil än i ett stridsflygplan. Du är mekaniker, ingenjör, tekniker och problemlösare i ett.

Tips

Tommy tipsar!

Så organiserar vi i motorbranschen

- Lyssna mer än du pratar. Ställ frågor. Låt medlemmarna styra samtalet.
- Tvinga aldrig – bygg relationer. Ingen ska pressas in. Respekt skapar långsiktig organisering.
- Var personlig. Människor följer människor – inte organisationer.
- Var synlig på arbetsplatserna. Närvaro bygger legitimitet.
- Fokusera på nutidens behov. Prata om dagens problem och lösningar – inte gårdagens konflikter.
- Se varje individ. Alla har olika livssituationer. Anpassa samtalet efter människan, inte mallen.
- Ha tålamod. Organisering är relationer över tid – inte snabba värvningar.

Tommy får organiseringen att rulla på bilverkstäderna

Att organisera på bilverkstäder kan vara en utmaning. Det är ofta små arbetsplatser där kunderna avlöser varandra och tillfällena för att få till facklig introduktion eller medlemsmöten är få. Men IF Metall Bergslagen har märkt en förändring på senare tid då nya medlemmar har börjat strömma in. Hemligheten? Han heter Tommy Bergström.

Tommy Bergström arbetar själv på Din Bil i Ludvika som Master Technician och är utbildad högvoltsexpert. Han är också med i avdelningens organisationskommitté. En anledning till framgångarna kan vara att han skapar förtroende eftersom han förstår mekanikernas vardag.

– Det blir ett annat samtal när man pratar samma språk. Jag vet

hur det är att stå i verkstan, hur det är på vintern, hur stressen ser ut, hur planeringen funkar. Då handlar samtalet inte bara om facket – det handlar om jobbet och vardagen.

Undvika att kunder drabbas

Problemet med att få till arbetsplatsbesök när kunderna är många löser Tommy med att läg-

ga in flera korta möten på frukostar, raster eller luncher. Sedan går han runt på golvet och fångar upp efterföljande frågor.

Att han dessutom själv möter kunder påverkar även uppdraget som förtroendevald. Därför är Tommy noga med att planera in uppsöket med framförhållning så att de egna kunderna inte blir drabbade. Och gentemot arbetskamrater är det viktigt att berätta varför man är borta, vad man gör och vad det leder till så inte upplevelsen blir att man bara försvinner.

Organisering utan tvång

Tommy Bergström kallar sig själv "icke-militant metallare".

– Jag tror inte på att tjata, pressa eller skuldbelägga. Man ska vara med för att man vill, inte för att man känner sig tvingad. Och

om någon går ur så fortsätter jag prata, fortsätter vara arbetskamrat, fortsätter vara kompis. Ibland kommer folk tillbaka efter ett halvår eller ett år. Då har något hänt i livet, något har ändrats. Då finns man där.

Tommy tycker också att det är viktigt att de som inte är medlemmar i dag får ta del av viss information. De är ju alla potentiella medlemmar!

Facklig närvaro i praktiken

Tommys metod går ut på att lyssna mer än vad man pratar. Och samtalerna handlar lika ofta om övertid, lön, scheman och arbetsmiljö som om bilar, teknik och verkstadsproblem. Men det är också viktigt att synas:

– Syns vi inte, finns vi inte.

”

Jag tror inte på att tjata, pressa eller skuldbelägga. Man ska vara med för att man vill, inte för att man känner sig tvingad.

Medlemmar betalar avgift – de vill se oss ute på arbetsplatserna. En glad IF Metallare är en bra IF Metallare. Förstår man varför man är med, då blir facket starkt på riktigt.

TEXT: victoria.enback@ifmetall.se

FOTO: Henrik Mill

Tommy Bergström upplever att bilverkstäder ofta hamnar i skuggan av industrin:

– Det pratas mycket industri. Teknikavtalet sätter standarden, och motorbranschen får ofta hänga på. Verkstäderna syns mindre, trots att de är helt avgörande för att samhället ska fungera.

IF METALL

20 ÅR

IF Metall bildades genom en sammanslagning av dåvarande Metall och Industrifacket 2006. Den 1 januari bildades förbundet och den 1 maj avdelningarna.

Hej Stefan Löfven, vad var den största utmaningen du ställdes inför som IF Metalls allra första förbundsordförande 2006–2012?

– Den största utmaningen var att "smälta ihop" två inte helt skilda men ändå ganska olika kulturer, och forma det nya förbundets kultur och arbetssätt. Eftersom Metall var betydligt större än Industrifacket var det också viktigt med markeringar om att vi möts i ögonhöjd och respekterar varandra. En mer praktisk utmaning var att en helt ny lokal organisation skulle formas med 52 helt nya lokalavdelningar. Det krävdes ett enormt arbete av både förtroendevalda och anställda och jag är än i dag imponerad av både insatserna och resultaten.

Vad är det viktigaste som förbundet åstadkommit hittills, tycker du?

– Det viktigaste är och förblir att teckna kollektivavtal. Jag är stolt över att förbundet återkommande förhandlar fram nya avtal som resulterat i reallöneökningar för medlemmarna. Jag är också stolt över att vårt förbund tagit striden med Tesla om rätten till kollektivavtal och att IF Metall i högsta grad bidragit till en positiv industriell förnyelse kopplat till klimatförändringarna. Förbundet var tidigt på bollen för att visa att industrin är helt nödvändig i denna omställning. Sedan var det förbundets agerande i samband med finanskrisen

2008–2009 som banade väg för ett system med korttidsarbete där även samhället tar sin del av ansvaret i kristider.

Vilket är ditt roligaste minne från den tiden?

– Det är så många roliga minnen förknippade med den tiden, alltifrån alla skratt med kompisarna i förbundsstyrelsen och förbundsledningen, till att få vara med på en invigning av ny fana på en lokalavdelning, till medlemsmöten där raka och tuffa diskussioner blandats med skratt och ömsesidig respekt. Tiden som förbundsordförande i IF Metall kommer alltid vara en höjdpunkt i mitt liv.

Vad gör du i dag?

– I dag är jag fortsatt engagerad, mest politiskt men jag har också förmånen att få träffa fackliga kompisar med jämna mellanrum. När jag avgick som partiordförande och statsminister bestämde jag mig för att begränsa mitt inrikespolitiska engagemang, för att ge maximalt utrymme och stöd till min efterträdare och den nya partiledningen. Däremot finns det mycket att göra internationellt och jag är numera ordförande i det europeiska socialdemokratiska partiet (PES), ordförande i Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) och ordförande i Olof Palmes Minnesfond.

TEXT: anneli.lundberg@ifmetall.se

FOTO: Stefan Jerrevång

Utan rättshjälpen hade Göran fått noll i ersättning

Det krävdes flera juridiska turer under 17 års tid för att Göran skulle få rätt till full täckning för den inkomstförlust som trafikolyckan förorsakat. Utan den fackliga rättshjälpen hade han varit helt chanslös, menar hans hustru Inga-Lill.

Det var när Göran skulle köra hem från jobbet en dag år 2001 som han körde av vägen och hamnade i ett djupt dike. Han överlevde men fick en nackskada, som kom att förvärras med åren. På grund av smärta och nedsatt arbetsförmåga tvingades han först gå ned i arbetstid och blev sedan omplacerad till ett mindre påfrestande arbete på företaget, vilket resulterade i en rejäl inkomstförlust.

Krångligt ärende

IF Metall beviljade honom facklig rättshjälp 2008, men först i somras avslutades ärendet, berättar Ulf Lejonklou, försäkringsjurist på LO-TCO Rättsskydd:

– Ärendet har varit krångligt med många tvistefrågor, men är äntligen avslutat. Efter att vi företrätt medlemmen i förvaltningsrätt, kammarrätt och vid sammantaget fem prövningar i Trafikskadenämnden under 17 års tid har vi lyckats utverka att medlemmen fick full inkomstförlusttäckning.

Sammantaget fick Göran nästan fem miljoner kronor i ersättning för den inkomstförlust som trafik-

olyckan förorsakat.

– Men utan den fackliga rättshjälpen hade han inte haft en chans att få rätt, säger Görans fru Inga-Lill.

Ovärderlig rättshjälp

– Kunskapen om de olika juridiska regelverken, arbetsmarknaden, medicinska komplicerade sambandsfrågor och inkomstförhållanden är svårt för medlemmar att få på annat håll än genom den fackliga rättshjälpen, säger Ulf Lejonklou.

Inga-Lill berättar att Görans hälsa försämrades drastiskt de sista åren, att nackskadan ledde till neurologiska förändringar som till sist gjorde honom dement. Göran gick bort i början av december 2025, bara några månader efter att han fått beskedet om att han till slut skulle få sin ersättning.

– Pengarna brydde han sig väl inte så mycket om, men han upplevde att han blivit felbehandlad och var glad att han till sist fick rätt, säger Inga-Lill.

Göran blev 67 år.

TEXT: anneli.lundberg@ifmetall.se

Göran fick rätt till ersättning efter en lång rättsprocess.

Foto: Privat

Ulf Lejonklou, försäkringsjurist på LO-TCO Rättsskydd.

Foto: LO-TCO Rättsskydd

Trafikskadenämnden gav rätt till ersättning

I Görans ärende ansåg varken Försäkringskassan, förvaltningsrätt eller kammarrätt att det uppstått någon personskada som ger rätt till inkomstförlustersättning enligt socialförsäkringsbalken. Men till sist blev personskadan godkänd som orsakad av trafikolyckan genom den lagreglerade trafikförsäkringen.

– Trafikförsäkringen tog alltså helt över den rätt till ersättning som annars skulle ha utgått genom arbetskadeförsäkringen, och detta trots en strängare bevisregel enligt praxis i trafikskadeärenden än den som tillämpas inom arbetsskadeförsäkringen, säger Ulf Lejonklou.

Foto: Sven-Erik Källman

Bengt Eriksson från förbundskontorets organisationsenhet var föreläsare på träffen. Han har jobbat länge med frågor om jämställdhet, kränkande särbehandling och arbetsmiljö, och är van att prata om svåra ämnen.

Foto: Privat

– Vi män måste engagera oss aktivt i frågor som rör jämställdhet, inte bara stå vid sidan av. Då är det bra med ett forum där vi män kan prata med andra män som delar liknande erfarenheter, menar Sven-Erik Källman.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett omfattande problem i samhället, och arbetslivet är inget undantag – tvärtom. Sexuella trakasserier är dessutom mer vanligt förekommande inom industrin än på arbetsmarknaden i stort.

Arbetsgivaren är skyldig att både förebygga och förhindra sexuella trakasserier på ett aktivt och organiserat sätt. Som förtroendevald i IF Metall ska du samverka med arbetsgivaren för att förhindra sexuella trakasserier, och du har också ett ansvar att föregå med gott exempel.

Här vill männen ta sin del av ansvaret för jämställdheten

När IF Metall Bergslagens nystartade nätverk för förtroendevalda män träffas står jämställdhet och frågor om beteenden och ansvar i fokus.

– På senaste träffen pratade vi om sexuella trakasserier och hur män kan bidra till att skapa trygga och schyssta arbetsplatser, säger Sven-Erik Källman, förtroendevald på Hitachi Energy i Ludvika och en av initiativtagarna till nätverket.

Att män engagerar sig och tar ansvar för jämställdhet är en viktig pusselbit till förändring – och det har man verkligen tagit fasta på i Bergslagen.

Inspirerade av avdelningens framgångsrika och uppskattade nätverk för förtroendevalda kvinnor kläcktes därför idén om ett nätverk för förtroendevalda män.

– Det är viktigt att vi män engagerar oss aktivt i frågor som rör jämställdhet, beteenden och

ansvar, inte bara står vid sidan av och tittar på. Men vi insåg att vi saknade ett forum där vi män kan reflektera tillsammans, prata öppet och bolla tankar med andra män som delar liknande erfarenheter, säger Sven-Erik Källman.

Vilket var ämnet för dagen?

På den senaste nätverksträffen stod bland annat sexuella trakasserier på dagordningen, berättar han:

– Det är ett ämne som kan

kännas tungt, men som är oerhört viktigt att prata om, särskilt i mansdominerade branscher.

– Vi pratade bland annat om vad vi män kan göra för att motverka sådant beteende, både på jobbet och i vardagen. Men också om normer, jargong och hur vi kan stötta varandra i att säga ifrån när något inte känns okej. Det blev ett respektfullt samtal, där jag upplever att alla fick komma till tals.

Vad tyckte deltagarna?

– Reaktionerna var väldigt positiva. Flera sa att de uppskattade att få prata öppet, utan prestige eller pekpinnar. Några sa att de aldrig tidigare haft möjlighet att diskutera sådant här i ett forum med bara män, och att det gav nya perspektiv.

Blir det fler träffar framöver?

– Ja, tanken är att vi ska ta upp andra teman framöver, till exempel manliga normer, psykisk hälsa, våld i nära relationer och hur vi kan vara bra förebilder på jobbet. Intresset finns uppenbarligen, och vi vill ta vara på den positiva energi som kom fram under träffen.

Målet är att bidra till en kultur där alla känner sig respekterade och inkluderade, säger Sven-Erik:

– Genom att prata om de här frågorna bland oss män hoppas vi kunna påverka attityder och beteenden i vardagen, för det är där förändringen kan ske. Och det handlar inte om att peka finger, utan om att reflektera tillsammans, utmana gamla normer och stärka varandra i att göra rätt saker.

TEXT: anneli.lundberg@ifmetall.se

Skaffa nya STOPP-broschyren

Beställ eller ladda ned broschyren *STOPP! – Att arbeta aktivt mot sexuella trakasserier och kränkningar på jobbet* i webbshopen. Den är tänkt som ett hjälpmedel för förtroendevalda i arbetet mot sexuella trakasserier. Artikelnumret är AA-180.

Beställ t-shirt och affischer

Den nya 8 mars-tröjan, med artikelnummer IF526, finns nu att beställa i webbshopen. Där hittar du även tre olika arbetsplatsaffischer.

Foto: Bengt Eriksson

Tre röster om nätverksträffen

1. Jimmy Andersen, förtroendevald på Systemair i Skinnskatteberg och också en av initiativtagarna till nätverket.

– På träffen blev det tydligt att det finns ett genuint intresse av att prata om de här frågorna och försöka förstå hur vi kan bidra till en bättre kultur på arbetsplatserna. För oss som organiserade träffen kändes det som att vi verkligen satte i gång något viktigt.

2. Atila Kilickiran, förtroendevald på Stainless i Fagersta.

– Vi lyfte många viktiga frågor som machokultur, diskriminering och trakasserier samt normer inom industrin. Alltså frågor som vi förtroendevalda inom industrin ständigt kämpar med. Att då få möjligheten att bolla tankar och erfarenheter är väldigt värdefullt för att kunna fortsätta kampen för en jämställd arbetsplats.

3. Johan Engberg, förtroendevald på Systemair i Skinnskatteberg.

– Jag tycker samtalen gav väldigt mycket. Det är också väldigt tydligt att nätverksträffarna både uppskattas och behövs. Bengt Eriksson gjorde dessutom ett mycket bra jobb med att leda dagen.

VÄRT ATT VETA om arbetsmarknaden

Saltsjöbadsandan och tvistelösningar

Efter konfliktfyllda och ofta rent våldsamma 1920- och 1930-tal enades fack och arbetsgivare om ett avtal som skulle skapa stabilitet på svensk arbetsmarknad. Saltsjöbadsavtalet undertecknades 1938 och med det lades ett stort ansvar på parterna att reglera villkoren på svensk arbetsmarknad, medan politiken skulle hålla sig i bakgrunden. Detta gjorde att LO flyttade fram positionerna och att SAF – Svensk arbetsgivareförening, nuvarande Svenskt Näringsliv – fick acceptera att LO nu var en jämbördig part. Samtidigt stärktes arbetsgivarnas rätt att leda och fördela arbetet, medan LO fick acceptera en mer reglerad konflikt rätt. Detta avtal innebar också slutet på det organiserade strejkbryteri som hade pågått under lång tid, och som hade retat upp de arbetare som organiserat sig i fackföreningar.

Kultur av att komma överens

En viktig del i avtalet rörde också tvistelösningar. Förhandlingsordningen blev den att tvister ska förhandlas lokalt och sedan, om det behövs, centralt innan de går till Arbetsdomstolen. Man byggde så att säga in en mekanism som uppmuntrar parterna att hitta lösningar på problem. I stället för att så att säga slå lagböcker i huvudet på varandra formades en kultur där det blev viktigt att förstå varandras behov och att komma överens. Det lade också grunden för en samförståndsanda som präglade svensk arbetsmarknad under lång tid.

Någon kanske tycker att det i dag känns omodernt med ett avtal som snart är 90 år, men det har hänt saker sedan dess. Även 1980- och

1990-talen var turbulenta, inte minst i lönebildningen, och 1997 tecknades därför Industriavtalet i samma anda av ansvarstagande och samförstånd mellan parterna. Efter långa förhandlingar tecknades också ett nytt huvudavtal 2022 efter att LO, Svenskt Näringsliv och tjänstemännen i PTK förhandlat utifrån nya behov.

Viktigare än någonsin

Många IF Metall-klubbar upplever i dag dessvärre att viljan att förhandla och komma överens lokalt har ersatts av jurister som hellre vill ha rätt enligt paragrafer. Dessutom har strejkbryteriet återkommit helt ogenerat hos Tesla under konflikten med IF Metall. Sett till dessa avarter är det kanske viktigare än någonsin att värna Saltsjöbadsandan, om vi vill att framtidens arbetsmarknad ska förbli fredlig.

TEXT:

daniel.k.hermansson@ifmetall.se

BLICK FÅNGET

Kom i gång med Facklan – delta på en utbildning

Facklan är ett helt nytt samarbetsverktyg för förtroendevalda i IF Metall. Systemet kommer att hjälpa dig i ditt uppdrag och öka möjligheten att kommunicera och samarbeta med andra förtroendevalda samt din avdelning. Facklan kan nås via en webbsida på datorn eller via en app.

Under februari och mars erbjuder vi digitala utbildningstillfällen för dig som är förtroendevald. Missa inte den här chansen till att förenkla arbetet med ditt uppdrag. Ingen anmälan krävs, det är bara att haka på det datum som du kan.

Ledighet för utbildningen ska sökas i enlighet med förtroendemannalagen § 6 och § 7 (ledighet med bibehållen lön). Mer information om utbildningen och aktuella datum hittar du på ifmetall.se/facklan.

Nu finns mensskydd även på Toyota i Mjölby

Klubben har drivit frågan för att skapa trygghet och jämställdhet på arbetsplatsen.

– Mens är en naturlig del av livet för hälften av befolkningen och intimskydd för krissituationer ska vara lika självklart som ett plåster. Och arbetsgivaren uppskattade vårt initiativ. Det minskar stressen, förebygger frånvaro och skapar en inkluderande arbetsmiljö, säger Jenny Jussi i styrelsen.

Testa dina kunskaper – vinn en folklåda

I år firar IF Metall 20 år som förbund, men vad kan du egentligen om vår historia? Testa dina kunskaper i vårt quiz och var med i utlottningen av 50 överlevnads-kit (den så kallade folklådan som LO Mervärde tagit fram). Quizet, som pågår till den 30 juni 2026, hittar du här:

Uppdaterad hbtqi-broschyr

Broschyren *Hbtqi – en facklig fråga* (AA-185-25) har fått ny framsida och delvis uppdaterat innehåll. Du hittar den i webbshopen på ifmetall.se.

Den svenska modellen visar vägen i omställningen

IF Metall var på plats under FN:s klimattoppmöte COP30 i Brasilien. Tillsammans med Alfa Laval och Scania höll vi ett seminarium där den svenska arbetsmarknadsmodellen lyftes som en framgångsrik väg för en rättvis och inkluderande omställning. Förtroende och tillit mellan fack och företag skapar bra förutsättningar för samverkan och effektiv omställning.

Seminarieret följdes också upp med reflekterande samtal mellan fackliga representanter och de båda företagens respektive ledare på hemmaplan. Via ifmetall.se/klimatet kan du ta del av både seminariet och samtalen.

Månadens erbjudande: Välkomstrabatt på elavtal

Vattenfall är en av Europas största producenter och återförsäljare av el och värme. Nu erbjuder de dig som är medlem i ett LO-förbund tolv månader utan månadsavgift (värde 540 kr) samt rörligt elpris med noll öre i spotpåslag (värde 8,75 öre/kWh). Erbjudandet är ett nykunds-erbjudande och gäller endast när du byter elleverantör till Vattenfall eller tecknar elavtal på ny adress vid till exempel flytt eller för ett fritidshus. För LO-förbundens medlemmar finns även ett erbjudande för fast elpris för dig som vill skydda dig mot prissvängningar. Läs mer på LOmervärde.se.

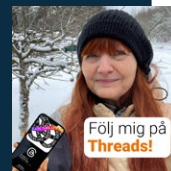

Samtalsträning för förtroendevalda

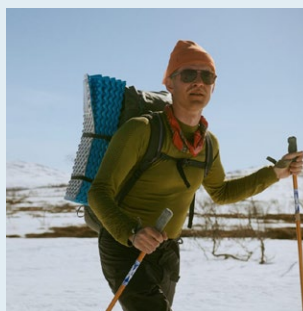
LO har tagit fram en digital samtalsträning för dig som är förtroendevald och vill öva dig i att föra bra och lyssnande samtal i möten med olika personer. Träningen bygger på en teoretisk samtalstrappa med fyra trappsteg: ta kontakt, lyssna på personens behov, presentera det fackliga medlemskapet, ställ frågan om medlemskap i facket. Du hittar samtalsträningen på LO:s webbplats. Ingen inloggning behövs.

Följ IF Metalls förbundsordförande Marie Nilsson på Threads – för snabba kommentarer om industri, politik och fackliga frågor: threads.com/@ifmetallmarie.

Nyhet bland medlemsförmånerna: Craft Sportswear – 15 procents rabatt

Nu kan du som medlem i ett LO-förbund ta del av ett erbjudande från Craft Sportswear. Uppdatera din garderob med funktionella träningsplagg,

accessorier och skor för en aktiv livsstil – du får 15 procents rabatt på ditt köp. Gäller endast på ordinarie priser och kan inte kombineras med andra erbjudanden. Läs mer och ta del av erbjudandet på LOmervärde.se.

Livesänt webinarium inför 8 mars

Sexuella trakasserier är fortfarande ett allvarligt problem inom industrin, men vad vi gör åt det? Och hur kan vi samverka med arbetsgivarna för att skapa schyssta och inkluderande arbetsplatser?

Tisdag den 3 mars kl. 09.00 kommer förbundets webinarium om hur vi stoppar sexuella trakasserier att sändas via ifmetall.se/8mars. Det finns också möjlighet att se samtalet i efterhand.

Deltar gör bland annat vår avtalssekreterare Simon Petersson och Jarkko Pekkala, klubbordförande på Xylem.

Nästa nummer av tidningen Info

Nästa nummer av tidningen Info, nummer 2, kommer ut på arbetsplatserna den 28 april.

Har du tips eller idéer på innehåll? Välkommen att höra av dig till oss på tidningeninfo@ifmetall.se.

Ansök om studie-stipendium 2026

Arbetar du på ett företag som är anslutet till Teknikföretagen och vill börja studera något ämne inom ramen för utvecklingsavtalet? Då kan du ansöka om stipendium från IF Metalls och Teknikarbetsgivarnas stipendiefond. Fonden bekostar, helt eller delvis, studielitteratur och studiematerial.

Stipendier kan även beviljas för kostnader i samband med digitala utbildningar. Sista ansökningsdag är den 24 april 2026. Mer information och ansökningsblankett finns på ifmetall.se/stipendium.

Knep & knäp SUDOKU

		3				5		
	9			6				4
2		6		3				9
7		4		9				
	8	9		5	6		2	
					2			1
3						2		7
	4	2	1		7	6		
5		7			3	9		

INFO

I tidningen Info hittar du som förtroendevald tips och goda idéer från IF Metalls arbetsplatser runt om i landet. Tidningen ges ut med 6 nummer per år.

Ansvarig utgivare Joanna Abrahamsson

Redaktion Daniel Carlstedt, Victoria Enbäck, Patrik Englund, Daniel Hermansson, Mikael Hägg, Anneli Lundberg, Åsa Petersen, Annika Tripke-Lund, Lisa Wernstedt

Telefon 08-786 80 00 (växel)

E-post tidningeninfo@ifmetall.se

Grafisk form Graphera / Johanna Bjuhr Escalante

Tryck Sib-Tryck Holding AB

Följ IF Metall i sociala medier

IFMETALL

IFMETALL

**STOPPA
SEXUELLA
TRAKASSERIER**

"HÄR HAR VI EN
~~RÅMEN~~ HJÄRTLIG
JARGONG"

Känner du dig obekvämt på jobbet?

Ibland kan någon på jobbet säga eller göra saker som känns olämpliga eller obehagliga. Det kan vara:

- Önskade kommentarer, skämt om utseende eller sexuella anspelningar.
- Blickar eller kommentarer som känns närgångna.
- Att någon rör vid dig på ett sätt du inte vill.
- Andra handlingar som får dig att känna dig obekvämt.

Vissa beteenden kan också vara brottsliga, till exempel kränkande fotografering eller sexuellt ofredande.

Tänk också på att:

Det är inte ditt fel

Det är viktigt att du som blivit utsatt inte tar på dig skulden. Det är inte ditt fel, och du har rätt till stöd både från arbetsgivaren och facket.

Vad kan du göra?

- **Lita på din känsla.** Acceptera inte att bli utsatt för kränkningar eller sexuella trakasserier.
- **Sätt gränser.** Om du känner dig obekvämt, säg ifrån. Du har rätt att säga att du inte gillar beteendet.
- **Skriv ner vad som hänt.** Det kan vara bra att komma ihåg vad som hänt, när det hände och vem som gjorde vad. Dokumentationen gör det lättare att redogöra för vad som hänt.
- **Berätta för arbetsgivaren.** Arbetsgivaren har en skyldighet att agera så att trakasserierna upphör.
- **Kontakta din fackliga organisation.** Därifrån kan du få stöd och hjälp att anmäla händelsen till arbetsgivaren.

Det viktigaste är att du inte ska behöva hantera detta ensam. Du har rätt till en trygg arbetsmiljö.